

Jaarverslag

2019

Stichting Voedselbank Woerden

Barwoutswaarder 13 G
3449 HE Woerden

bezoekadres: Barwoutswaarder 13 G
3449 HE Woerden

e-mail: info@voedselbankwoerden.nl

telefoon: 06-18522111

06-30785781

website: www.voedselbankwoerden.nl

bankrelatie: NL26RABO0129389536

KVK: 30217159

Aangemerkt door de Belastingdienst als ANBI

Het jaar 2019 voor de Voedselbank Woerden samengevat:

- *Door de sterke stijging in de loop van 2018 waren er gemiddeld meer klanten dan ooit.*
- *Tegelijkertijd nam het aanbod aan verse producten gestaag af, doordat supermarkten voor goederen tegen de einddatum sterk gereduceerde prijzen hanteren of omzet genereren via Too Good To Go.*
- *Noodgedwongen wordt er steeds meer vers voedsel gekocht van giften.*
- *De opbouw en uitbouw van de organisatie is in 2019 stug doorgezet.*

Uitdagend

Het was voor de Voedselbank Woerden een uitdagend jaar. Bovengemiddeld veel klanten, een teruglopend aanbod aan verse goederen en in onze nieuwe huisvesting een andere werkwijze. De voorzitter trad terug, twee nieuwe bestuursleden traden aan. Daar bovenop komt het jaarlijks financieel tekort op de vaste lasten door de hogere huisvestingskosten en de niet toereikende gemeentelijk subsidie. De inkoop van vers voedsel zorgt voor verdere druk op het financiële resultaat.

In dit jaarverslag schetsen we, na onze missie, doelstellingen en kernwaarden, hoe de voedselverstreking verliep, hoe onze klantenkring zich ontwikkelde, hoe we aan onze producten kwamen, hoe we nu werken, hoe het gaat met de vrijwilligers en bestuur en we gaan kort in op de financiën. In het financieel jaarverslag wordt dit nader uitgewerkt. We sluiten af met een korte vooruitblik.

Dankwoord

Ook in 2019 had de Voedselbank Woerden niet bestaan zonder de bijdrage van al onze vrijwilligers, ondernemers, maatschappelijke organisaties, kerken en de gemeente Woerden. Namens het bestuur gaat onze dank uit naar iedereen die zich, ook in 2019, inspant voor de Voedselbank Woerden. Het is dankzij deze bijdrage dat elke week gemiddeld meer dan 330 monden werden gevoed.

Henk Woertman, voorzitter a.i.

Woerden, 8 april 2020

Missie, doelstellingen en kernwaarden

De doelstellingen waar de Voedselbank Woerden zich op richt zijn onveranderd en tweeledig:

1. Het helpen overbruggen van financiële problemen door aan personen en gezinnen die onder het bestaansminimum leven op tijdelijke basis gratis voedsel en levensmiddelen te verstrekken.
2. Het tegengaan van verspilling door het ter consumptie aanbieden van voedingswaren die anders vernietigd zouden worden.

Onze kernwaarden daarbij zijn:

- we werken uitsluitend met vrijwilligers
- we verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt
- we verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel
- we verstrekken uitsluitend gratis voedsel
- we verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk
- we zijn neutraal en onafhankelijk
- we zijn transparant in onze verantwoording.

De voedselverstrekking

Met de verhuizing in december 2018 zijn we overgestapt naar een 'supermarktmodel'. De Voedselbank Woerden is één van de eerste Voedselbanken die werkt met het supermarktmodel. Dit betekent dat iedere donderdagmiddag tussen 12.00 en 16.30 klanten de boodschappen op Barwoutswaarder 13g ophalen. Klanten kunnen, begeleid door een vrijwilliger, zelf voedsel uitzoeken. Daarmee worden de klanten beter geholpen en wordt de verspilling van voedsel (onze tweede doelstelling) verder teruggedrongen. De klanten kunnen zelf hun boodschappenpakket van ongeveer 25 consumenteneenheden per persoon samenstellen, waarmee ze een deel van de week kunnen doorkomen. Uitgangspunt is een diversiteit van producten uit de Schijf van Vijf.

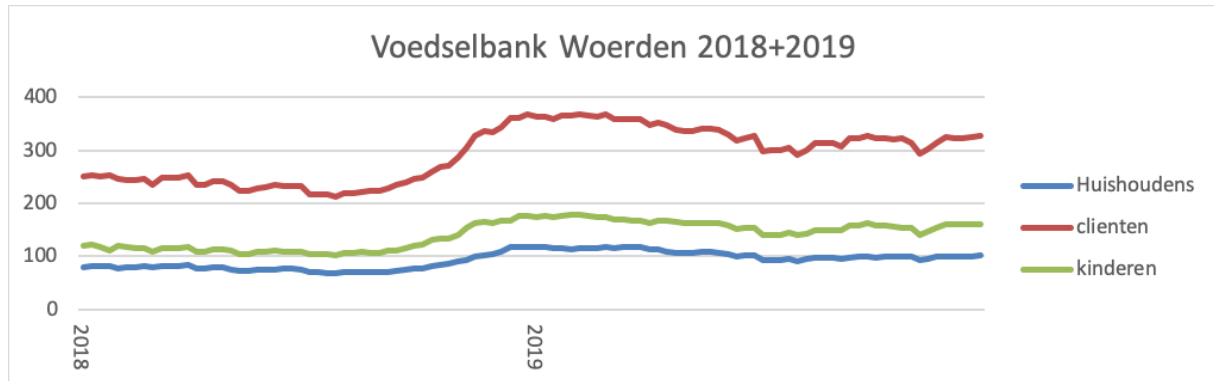
De klanten

Op peildatum 31 december 2019 had de Voedselbank Woerden minder klanten dan op dezelfde datum in 2018: 102 huishoudens in 2019 versus 119 huishoudens in 2018. Dit geeft een sterk vertekend beeld. Het meten op einddatum wordt gehanteerd voor de verslaglegging, maar het jaarlijks gemiddelde zegt veel meer over de totale vraag.

Gemiddeld over heel 2018 bestond het klantenbestand namelijk uit 82 huishoudens, terwijl dit in 2019 105 huishoudens betrof. Daarmee is ook het gemiddeld aantal klanten toegenomen van 255 naar 332 evenals het aantal kinderen bij de Voedselbank van 124 naar 160.

De stijging komt daarmee neer op +28% voor het aantal huishoudens, +30% voor het aantal cliënten en +29% gemeten naar het aantal kinderen.

Gemiddeld genomen is er dus feitelijk sprake van een forse stijging van het aantal huishoudens en het aantal personen dat gebruik moet maken van de Voedselbank. In onderstaande grafiek, op basis van de wekelijkse meting van het aantal klanten, is de ontwikkeling in 2018 en 2019 in beeld gebracht.

De langdurige armoede neemt ook toe. Dit is terug te zien in de gemiddelde duur van het gebruik. De langere gebruiksduur is voor een deel toe te schrijven aan de lange aanlooperperiode voordat men daadwerkelijk in de schuldsanering wordt opgenomen. Vaak is men al 1 of 2 jaar afhankelijk van de Voedselbank voordat het feitelijke saneringstraject van 3 jaar gaat lopen. Een andere oorzaak is vaak de meerjarige betalingsregelingen bij achterstanden. Onderstaande tabel geeft dit verschil tussen 2018 en 2019 weer. Het aandeel langer dan 36 maanden bedraagt in 2019 ca 15% (in 2018 was dit nog slechts ca 7,5%).

Duur	Aantal klanten	Aantal klanten
	31-12-2018	31-12-2019
Minder dan 3 maanden	27	15
Tussen 3 en 6 maanden	13	9
Tussen 6 en 12 maanden	24	16
Tussen 12 en 24 maanden	29	32
Tussen 24 en 36 maanden	17	15
Langer dan 36 maanden	9	15
Totaal	119	102

Een ander fenomeen wat zich steeds vaker voordoet is dat klanten binnen korte tijd opnieuw gebruik moeten maken van de Voedselbank nadat zij het traject bij de Voedselbank hebben beëindigd. Zij zijn dan opnieuw in de financiële problemen geraakt of hebben te maken met de zogeheten armoedeval.

Relatiebreuken, inkomensverlaging als gevolg van ziekte of verlies van (tijdelijke) baan en terugvordering van toeslagen door de Belastingdienst zijn de meest voorkomende oorzaken die ten grondslag liggen aan de financiële problemen van de klanten.

We ondersteunen dus steeds meer klanten, dat baart ons zorgen. Steeds meer klanten, maar we weten ook dat we heel veel mensen, die we zouden willen helpen, niet bereiken. Daar werken we aan. Daarbij haken we in op de in 2019 door Voedselbanken Nederland gestarte actie, gericht op een beter bereik van de Voedselbanken, het project 'Onder de Radar'. Volgens onderzoek van de Voedselbanken Nederland maken in 2019 79.000 mensen gebruik maken van de Voedselbanken, terwijl er 990.000 mensen in Nederland in armoede leven (Bijstandsniveau 2019 € 1.025 voor een alleenstaande netto per maand). Ofwel het bereik van de Voedselbank is ongeveer 7.9 % van de potentiële doelgroep. Ook in Woerden zullen we streven naar een betere bereikbaarheid van de Voedselbank, voor zover we daartoe de middelen kunnen vinden.

De herkomst van de levensmiddelen en voedselveiligheid

De Voedselbank Woerden houdt haar kosten zo laag mogelijk. Zij werkt louter met vrijwilligers en ontvangt via vier kanalen voedsel:

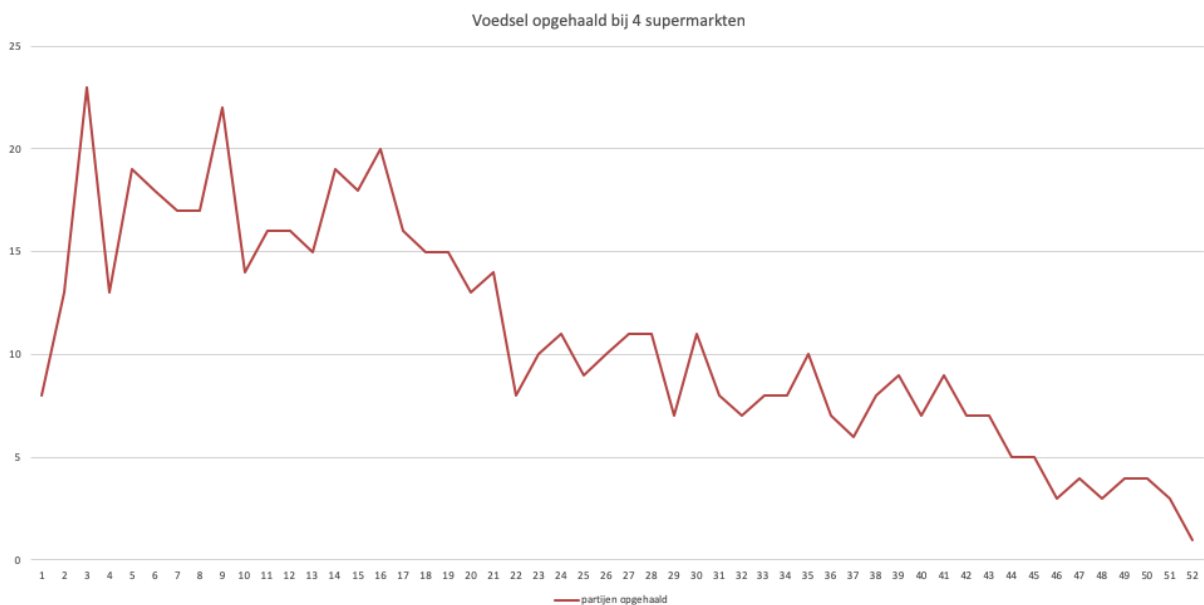
- Vanuit de plaatselijke supermarkten, het distributiecentrum Jumbo, bakkers en andere leveranciers. Deze bedrijven stellen wekelijks voedsel dat nog beperkt houdbaar is, beschikbaar aan de Voedselbank.
- Vanuit het regionaal Distributiecentrum Rotterdam (onderdeel van de landelijke Voedselbankorganisatie). Wekelijks ontvangt de Voedselbank met name houdbare producten vanuit deze organisatie.
- En via acties: regelmatig worden, door kerken, serviceclubs en scholen inzamelingsacties gehouden. Zo ook de grote Lions actie in december
- Incidenteel ontvangen wij tenslotte ook nog voedsel van particulieren, groothandelsorganisaties, volkstuinverenigingen, etc.

Het voedsel dat door de Voedselbank verstrekt wordt voldoet aan de kwaliteitsnormen van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit. Deze autoriteit geeft richtlijnen aan met betrekking tot de interpretatie van voedselveiligheid waarbij de onderwerpen houdbaarheidsdata, traceerbaarheid, etikettering en invriezen van levensmiddelen expliciet zijn opgenomen. Jaarlijks worden we gecontroleerd of er nog conform de strenge regels op het gebied van de voedselveiligheid wordt gewerkt. Op 13-06-2019 hebben wij de jaarlijkse onaangekondigde controle gehad. En op 11-07-2019 is het Certificaat Voedselveiligheid door bureau Sens afgegeven met als overall score van een 9.

De afname van vers voedsel

Omdat aan het tegengaan van verspilling van voedsel in Woerden ook door steeds meer anderen inhoud wordt gegeven, krijgen we als Voedselbank soms minder binnen dan gewenst. Door de ontwikkeling van bijvoorbeeld de app 'Too Good To Go' pakken de supermarkten effectief voedselverspilling aan en genereren ze daarmee ook omzet. Ook het scherp afprijzen van producten die over de datum gaan, zorgt ervoor dat er minder wordt geleverd. De schaduwkant hiervan voor de Voedselbank is dat het aanbod sterk is afgenomen en dat stelt ons voor problemen. Er wordt daarom uit nood door de Voedselbank tot aankoop van, vooral vers, voedsel overgegaan.

Wekelijks wordt bijgehouden hoeveel voedsel wordt verzameld bij de vier supermarkten. Het aantal partijen voedsel dat in 2019 werd opgehaald nam dermate hard af dat in een enkel geval de vrijwilligers een ronde voor vrijwel niets hebben gereden. Het aantal opgehaalde partijen per week in 2019 en de afname daarvan is weergegeven in onderstaande grafiek.

Het bestuur bezint zich op maatregelen om de voedselvoorziening op peil te houden. Toch zijn we hierbij ook afhankelijk van het beleid van de supermarkten en de mate waarin zij afprijzen of meedoen aan andere initiatieven zoals 'Too good to go'. Het bestuur zal in 2020 ook nieuwe kanalen proberen aan te spreken of op andere wijze structureel aan vers voedsel proberen te komen.

De organisatie

Op 20 maart 2019 is het pand Barwoutswaarder 13g (in december 2018 al feitelijk in gebruik genomen) officieel geopend. We beschikken nu over een mooi pand, waar wij op een waardige manier onze klanten kunnen ontvangen en op een professionele manier onze goederen kunnen bewaren. Met de verhuizing zijn we overgestapt naar het 'supermarktmodel' zoals uitgelegd onder het hoofdstuk 'voedselverstrekking'.

De vrijwilligers van de Voedselbank moeten gezond en veilig kunnen werken. Het bestuur werkt daarom aan het ontwikkelen van het noodzakelijke Arbobeleid.

De Voedselbank Woerden werkt samen met de gemeente Woerden en diverse maatschappelijke en hulpverlenende instanties, zoals bijvoorbeeld de Stichting Jarige Job, de Stichting Kinderen van de Voedselbank, SamenvoorSint, de Speelgoedbank Woerden en de Voedselbanken van de Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Utrecht, Oudewater, Montfoort en Alphen aan den Rijn. De Voedselbank Woerden is lid van de in 2013 opgerichte Vereniging Nederlandse Voedselbanken gevestigd te Houten en neemt deel aan het Regio Overleg Platform Rotterdam.

Vrijwilligers en bestuur

De Voedselbank Woerden kan haar werk doen dankzij 32 vrijwilligers. Dat zijn er 5 meer dan vorig jaar en daar zijn we erg blij mee.

De voorzitter van de Voedselbank vanaf september 2010, Dick van der Snoek, nam op 20 maart 2019 afscheid. De penningmeester is nu ook voorzitter ad interim. In 2019 traden twee nieuwe bestuursleden aan, eerst Elias Bom, in het najaar ook Jelle Ijpma.

Het bestuur bestaat per 31 december 2019 uit:

Henk Woertman	Penningmeester en voorzitter a.i.
Jelle Ijpma	Secretaris
Elias Bom	Algemeen bestuurslid (fondsenwerving/communicatie)
Ben Gussinklo	Algemeen bestuurslid
Lineke Brillemans	Bestuurslid/algemeen coördinator

De dagelijkse coördinatie is in handen van Lineke Brillemans en Marjan Tegelenbosch.

Het bestuur vergaderde in 2019 8 maal. De Stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 30217159 en is ANBI-geregistreerd. Vanuit Voedselbanken Nederland wordt Voedselbank Woerden ondersteund in het ontwikkelen van het privacy beleid en de integriteitscode, waaraan vooral de coördinator intake werkt.

We werkten als bestuur aan de speerpunten van ons beleidsplan 2018-2020:

- het op orde houden van de verwerving van voedsel om daarmee een voedselpakket met tenminste 25 consumenteneenheden te kunnen samenstellen,
  - dat is door de duurzaamheidsacties van de supermarkten extra lastig;
- realiseren van nieuwe huisvesting, die ook voldoet aan de eisen van voedselveiligheid,
  - gerealiseerd;
- uitbreiding van koelcapaciteit en aanschaf koelwagen,
  - gerealiseerd;
- oppakken verbeterpunten uit het Sensz-rapport 2018 teneinde het “Groencertificaat” te behouden en te slagen voor de jaarlijkse audit met minimaal een 7
  - gerealiseerd;
- het trainen van de vrijwilligers in het kader van het Groencertificaat (bijscholing)
  - doorlopend, ook nog in 2020;
- ontwikkelen van sponsorbeleid en genereren van meer structurele inkomsten
  - doorlopend, ook nog in 2020;
- ontwikkelen Arbobeleid
  - doorlopend, ook nog in 2020;
- aanpassen alle uitingen (briefpapier, website, etc.) aan nieuwe logo Voedselbanken Nederland
  - gerealiseerd.

Financiën

De Voedselbank Woerden is geheel afhankelijk van giften en donaties. De financiële inkomsten bestaan vier categorieën: subsidie van de gemeente Woerden; subsidie van Voedselbanken Nederland; giften en donaties van (kerkelijke) organisaties en particulieren, en tenslotte; opbrengsten van acties. Deze inkomsten zijn noodzakelijk voor de dekking van de kosten voor de bedrijfsvoering, zoals huisvesting, vervoerskosten en koeling.

De steeds hogere eisen die gesteld worden aan een Voedselbank brengen noodzakelijke investeringen mee. Het realiseren van een kostendekkende exploitatie wordt daardoor steeds moeilijker. Er wordt gewerkt aan het verwerven van extra structurele gelden, o.a. via een sponsorbeleid, om een en ander rendabel te houden.

Het jaar 2019 heeft Voedselbank Woerden afgesloten met een negatief resultaat van € 642. Door de toename van het aantal klanten en het opdrogen van de aanvoer van vers voedsel (door de acties tegen voedselverspilling bij vers verkopers) is in 2019 voor ca. € 14.000,- aan voedsel aangekocht. Dankzij een extra incidentele bijdrage van de gemeente van € 10.000 is dit grotendeels, maar niet geheel, gecompenseerd. De huurkosten van € 37.000 tegenover een gemeentelijk bijdrage van de huur van € 24.000, baart de Voedselbank zorgen. Bijdragen van particulieren en vanuit de, in 2019 gestarte, 'Club van 50' voorzien voor een deel, maar niet volledig in het hierdoor ontstaande tekort. Daarbij is belangrijk dat deze bijdragen grotendeels incidenteel zijn terwijl ons tekort structureel is. Voor verdere detaillering verwijzen we naar het financieel jaarverslag.

Vooruitblik

Samenvattend kenmerkte 2019 zich door opbouw en uitbouw van onze organisatie, door een op een hoog niveau stabiliserende klantenkring en door een toename van problemen met het verkrijgen van voldoende voedsel. Dankzij de giften en andere bijdragen van o.m. gemeente, kerken, bedrijven, scholen en particulieren en de inzet van onze vrijwilligers kijkt het bestuur met tevredenheid terug op hoe we in 2019 mensen in nood hebben kunnen ondersteunen.

Wij durven ook de toekomst met vertrouwen in de ogen te zien. In het kader van project 'Onder de Radar' gaan we werken aan een betere bereikbaarheid van de Voedselbank. Intern zullen we verder werken aan de privacy en integriteit, aan de training van de vrijwilligers en het Arbobeleid. En de verwerving van voedsel vraagt, door het opdrogen van de stroom vers voedsel van de supermarkten, onze aandacht.

Maar de toename in de afgelopen twee jaar van het klantenbestand, de toenemende kosten en de afname van de productenstroom naar de Voedselbank maken het noodzakelijk om voor de komende jaren niet alleen een begroting, maar ook een meerjarenperspectief te ontwikkelen en actief extra incidentele en structurele inkomsten te genereren.